OPTOLITH®
Professionelle Bauprodukte

Hufgard Optolith
Bauprodukte
Polska Sp. z o.o.
ul. Rząsawska 40/42
42-209 Częstochowa
tel. +48 34 366 55 55
fax +48 34 366 85 50
e-mail: info@optolith.pl
www.optolith.pl

Renowacja elewacji zespołu zamkowego Oppersdorffów w Głogówku z zastosowaniem systemów Optosan

Zamek w Głogówku na Śląsku Opolskim jest jednym z najcenniejszych przykładów architektury rezydencjonalnej i obronnej w kraju. Został zbudowany przez Piastów opolskich prawdopodobnie już w XIII wieku. W 1561 roku stał się własnością rodziny Oppersdorffów, którzy rozebrali gotycką budowlę i w jej miejsce zbudowali renesansowe założenie zachowane z niewielkimi zmianami do dzisiaj. Zespół składa się obecnie z zamku górnego z salą książęcą i narożnymi basztami oraz późniejszego dolnego z barokową kaplicą i główną bramą. Zamek jest także ważnym świadkiem historii: podczas potopu szwedzkiego w 1566 roku schronił się tutaj król Jan Kazimierz, a w 1806 roku gościł w nim, uciekający przed wojskami napoleońskimi, Ludwig van Beethoven, który skomponował wówczas IV i rozpoczął prace nad V symfonią. Po 1945 roku zamek kilkakrotnie zmieniał funkcje i właścicieli m.in. jako schronisko młodzieżowe, muzeum regionalne, galerie malarstwa, krótko też w prywatnych rękach. Obecnie jest ponownie własnością Gminy Głogówek.

Niestety na przestrzeni wielu lat zamek stopniowo bardzo niszczał. W 2018 roku podjęto próbę renowacji dużej części zespołu. Prace objęły wówczas równolegle także barokową Bramę Zamkową tzw. Mariacką, która jest elementem murów miejskich. W tym przedsięwzięcie aktywny udział brała również firma Hufgard-Optolith, która przygotowała kompleksową technologię materiałów. Ze względu na bardzo duże zniszczenia podjęto decyzje o całkowitej wymianie wszystkich tynków na ogromnej powierzchni sięgającej kilku tysięcy metrów kwadratowych. Było to duże wyzwanie również pod względem finansowym. Dlatego zaproponowano, by wyprawy tynkarskie, jak w przeszłości, przygotowywać na

Zamek przed i w trakcie prac. Zniszczone elewacje wymagały całkowitej wymiany tynków

placu budowy w oparciu o historyczne spoiwa z trassem z własnym kruszywem mieszanym na miejscu. Dzięki temu znacznie obniżono koszt tynków przy zachowaniu odpowiedniej jakości zaprawy. Wykorzystano specjalne spoiwa Optosan TrassKalk – czyli wapno hydrauliczne z dodatkiem 40% trassu reńskiego oraz biały cement także z dodatkiem 40% trassu reńskiego Optosan TrassZement, we wskazanych przez firmę proporcjach. Zarówno wapno, jak i biały cement były od początku ich wprowadzenia na rynek szczegółowo badane i oceniane w Zakładzie Konserwacji UMK w Toruniu. Optosan TrassKalk otrzymał główną nagrodę Grand Prix Targów Konserwacji w Toruniu w 2010 r. Oba spoiwa wykorzystywano już wcześniej na obiektach o podobnej powierzchni np. budynek Urzędu Miasta w Szczecinie czy Bazylika Katedralna w Łowiczu. Końcową strukturę powierzchni tynków uzyskano już w gotowej, cienkowarstwowej wyprawie z trassem, zbrojonej mikrowłóknami – Optosan TrassFeinputz. Na cokołach ze względu na zawilgocenie i obecność szkodliwych soli budowlanych nałożono szerokoporowe tynki renowacyjne WTA. Powłoki malarskie wykonano z mineralnych silikatowych farb o bardzo wysokiej dyfuzyjności Optosan Silisan. To także jeden z nielicznych produktów na rynku posiadający zewnętrzne badania konserwatorskie wykonane w Laboratorium PPKZ w Toruniu potwierdzające jej własności zgodne z zabytkowym podłożem. Ta sama farba była również zastosowana na elewacji Bramy Zamkowej, ale tutaj na dekoracyjnych płycinach zgodnie z oczekiwaniem nadzoru konserwatorskiego została nałożona w sposób laserunkowy. Na podkładzie z jasnej kryjącej barwy tzw. półtonie wykonano ciemniejszą, transparentną powłokę w mieszaninie ze specjalnym spoiwem Optosan Fixativ. W ten sposób uzyskano charakterystyczny efekt malarski przypominający zatarty barwiony w masie tynk. Prace przy elewacjach zamku i bramy to znakomity przykład wykorzystania kompleksowej technologii przygotowanej specjalnie na potrzeby obiektu. W tym przypadku uwzględniającej również uwarunkowania finansowe. Zamek wciąż czeka na dalsze etapy prac. Mimo to już ten częściowy remont pokazuje pierwotny wygląd tego pięknego zespołu.

Optosan TrassKalk w klasie HL 3,5 jest jedynym na rynku wapnem z trassem w kolorze starej bieli. Na zdjęciu widać porównanie z szarym wapnem klasy HL 5

Brama Zamkowa po renowacji. Na płycinach widoczne laserunki wykonane farbą Optosan Silisan z medium Fixativ

Robert Koprowicz

Menadżer Produktu ds. Renowacji
Dyplomowany Konserwator
i Restaurator Dzieł Sztuki

Obecny stan zamku po pracach wykonanych w 2018 roku. Fot. www.polska-org.pl